

**KATOLÍCKA UNIVERZITA V RUŽOMBERKU
PEDAGOGICKÁ FAKULTA
KATEDRA GEOGRAFIE**

**Výročná správa
Katolíckej univerzity v Ružomberku,
Pedagogickej fakulty,
Katedry GEOGRAFIE
za rok 2011**

Ružomberok, január 2012

I. Základné informácie o katedre KU:

Katolícka univerzita v Ružomberku, Pedagogická fakulta, Katedra geografie
Hrabovská cesta 1, 034 01 Ružomberok,
+421 44 43 26842/kl. 1322, e-mail: geography@ku.sk

vedúci katedry: *PaedDr. Iveta Rakytová, PhD.* (t. č. na materskej dovolenke)
poverený vedením katedry a koordinátor ECTS: *RNDr. Ivana Tomčíková, PhD.*
sekretariát katedry: *Dagmar Mariašová*
tajomník katedry: *RNDr. Pavol Papčo, PhD.*
metodik pedagogických praxí: *RNDr. Ivana Tomčíková, PhD.*

Štruktúra funkčných miest:

funkčné miesto profesor:

doc. RNDr. Rudolf Novodomec, CSc., m. prof. KU

funkčné miesto docent:

doc. RNDr. Ján Soták, DrSc.
doc. RND. Pavel Bella, PhD.
doc. RNDr. Branislav Nižnanský, CSc.

funkčné miesto odborný asistent:

PaedDr. Iveta Rakytová, PhD.
RNDr. Ivana Tomčíková, PhD.
PaedDr. Michal Kovačic, PhD.
RNDr. Pavol Papčo, PhD.
Mgr. Miloš Bačík, PhD.
Mgr. Pavol Hurbánek, PhD.
PaedDr. Rastislav Čief, PhD.

*Odporúčajú sa uviesť aj akademické tituly, vedecko-pedagogické a vedecko-umelecké tituly.
Ak nastala v priebehu roka zmena, uvedie sa odkedy a dokedy daná osoba zastávala príslušnú funkciu. Vysoká škola môže uviesť aj kontaktné údaje na danú osobu (telefón, email)*

II. Prehľad najdôležitejších udalostí katedry za uplynulý rok

Organizované najvýznamnejšie podujatia katedrou

Krajské kolo geografickej olympiády stredných škôl (školský rok 2010/2011):

8. 3. 2011, KG PF KU v Ružomberku:

Účasť 27 súťažiacich vo všetkých kategóriách, v „A“ kategórii súťažilo 5 študentov, v „B“ kategórii 3 študenti, v „C-D“ kategórii 7 študentov a v „Z“ kategórii 12 študentov.

Talent v akcii: Ružomberok, 2. 6. 2011, PF KU v Ružomberku:

V rámci projektu Talent v akcii, ktorý je podporený Agentúrou na podporu výskumu a vývoja, zorganizovala IUVENTA - Slovenský inštitút mládeže, Bratislava v spolupráci s Prírodovedeckou fakultou Univerzity Komenského v Bratislave, Fakultou prírodných vied Univerzity Konštantína Filozofa v Nitre, **Pedagogickou fakultou Katolíckej univerzity v Ružomberku** (za PF akciu organizovala Katedra geografie) a Centrom voľného času Domino v Košiciach. Organizované boli odborné semináre z geografie a fyziky, ktoré sa uskutočnili **2. 6. 2011** v Bratislave, Nitre, Ružomberku a Košiciach a boli určené žiakom 7. a 8. ročníkov ZŠ a príslušných ročníkov osemročných gymnázií. Žiaci, ktorí na seminároch napísali testy najlepšie, boli pozvaní na letné kempy z geografie a fyziky s názvom „Talent v akcii“.

KONOD - medzinárodná konferencia: Interdisciplinárny dialóg odborových didaktík 2011: 20. 10. 2011, PF KU v Ružomberku:

Cieľom konferencie bola spolupráca pracovísk venujúcich sa odborovej didaktike na vysokých školách v Slovenskej republike a v susedných štátoch v širšom interdisciplinárnom kontexte. Prezentáciou dosiahnutých výsledkov výskumu a vedeckého a pedagogického smerovania sa jednotliví účastníci zoznámili s prácou iných pracovísk, aktuálnymi trendmi, novými podnetmi vo vzdelávaní, ktoré by reflektovali potreby informačnej spoločnosti. Ďalším cieľom konferencie bolo iniciovať riešenie problémových otázok v odborovej didaktike. V medzinárodnom kontexte bolo poukázané na problematiku terminológie a smery výskumu v odborovej didaktike.

Téma konferencie:

Edukačné ciele a odborová didaktika

a jej okruhy tematické okruhy:

1. Porovnanie problémov pri stanovovaní a dosahovaní cieľov v pedagogickom procese v minulosti a dnes
2. Teoretická báza konceptu edukačný cieľ z hľadiska odborovej didaktiky
3. Taxonómie edukačných cieľov a ich konkrétne aplikácie vo vyučovacích predmetoch
4. Meranie efektivity dosahovania cieľov v teórii a praxi predprimárneho, primárneho a sekundárneho vzdelávania

5. Edukačné ciele a aktuálna školská reforma (a prípadne porovnanie so situáciou v zahraničí)

6. Edukačné ciele z hľadiska dynamiky implementácie IKT vo vzdelávaní

Hlavné prednášky: Edukačné ciele a (predmetová a odborová) didaktika:

Prof. PhDr. Martin Bílek, PhD.

Směry vědeckého výzkumu v inženýrské pedagogice

Ks. prof. dr hab. Jerzy Kulaczkowski

Zsaskady dydaktyki w rodzinie

Ass. prof. Dr. Sibel Kazak

Reforms in school mathematics curriculum and statistics education in Turkey

Dr. Jacek Stańdo, Mgr. Konrad Szumigaj

New possibilities in mathematics evaluation tasks in the context of e-exams

Prof. PhDr. Erich Petlák, CSc.

Didaktika ako empiricko-analytická humanistická disciplína

RNDr. Petra Konečná, Ph.D.

Příprava na profesii učitele před 10 lety a dnes

Dr. Katarzyna Wójcik

Curricular changes in mathematical education of children aged 6-10

Ing. David Vaněček, Ph.D.

Výukové cíle odborných technických predmětů

Týždeň vedy a techniky na Slovensku: 7. – 11. 11. 2011, KG PF KU v Ružomberku, semináre a prednášky:

Zákonitosti diferenciacie geografickej sféry a jej prejavy na Slovensku

Prof. RNDr. Viliam Lauko, CSc., Prírodovedecká fakulta UK v Bratislave

Výskum využitia zeme (Land Use Research)

Ass. Professor Darla K. Munroe, PhD, Department of Geography,

Ohio State University, U.S.A.

Globálne zmeny v geologickej minulosti Zeme

Doc. RNDr. Ján Soták, DrSc.

Izrael - včera, dnes a zajtra

Doc. RNDr. Rudolf Novodomec, CSc., m. prof. KU

Miništáty Európy – ich význam a postavenie v zjednocujúcej sa Európe

PaedDr. Michal Kovačic, PhD.

Vývoj a rozmiestnenie obyvateľstva Slovenska po roku 1950

Mgr. Miloš Bačík, PhD.

Sociálne siete – využitie pri učení sa a vyučovacom procese, súčasnosť a perspektívy

PaedDr. Michal Kovačic, PhD.

Študent geografie: cesta do školy a späť

RNDr. Pavol Papčo, PhD.

Slovensko v čase krízy – regionálne disparity a s nimi spojené výzvy

RNDr. Ján Baránek, agentúra Polis Slovakia

Kolonizácia Afriky a jej dôsledky

PaedDr. Rastislav Čief, PhD.

Geografia Ružomberka z vtácej perspektívy - výstup na Čebrať s odborným výkladom

Mgr. Pavol Hurbánek, PhD.

RNDr. Pavol Papčo, PhD.

Prednáška významného slovenského cestovateľa, geografa, horolezca a nositeľa ocenenia Krištálové krídlo: RNDr. F. Keleho, PhD. - Vysoké pohoria sveta - expedícia HIMALÁJE - SAGARMATHA, 29. 11. 2011, KG PF KU v Ružomberku v spolupráci so Severoslovenskou pobočkou SGS pri SAV:

Prednášku otvoril dekan PF KU doc. T. Jablonský a predseda pobočky SGS doc. R. Novodomec. Prednáška, doplnená premietaním CD a DVD záznamov, vyvolala živú diskusiu prítomných. Podujatia sa zúčastnilo cca 100 študentov a 30 učiteľov geografie na ZŠ a SŠ Žilinského kraja. Po prednáške si prítomní zakúpili najnovšie publikácie prednášateľa. Veľký úspech podujatia vyústil do pozvania Dr. F. Keleho na prednášku v roku 2012.

Prezentácia publikácie prof. PaedDr. J. Vencálka, CSc. : Žilinský kraj – génius loci, 7. 12. 2011, KG PF KU v Ružomberku v spolupráci so Severoslovenskou pobočkou SGS pri SAV:

Prezentáciu otvoril prodekan PF KU pre vedu dr. Š. Tkačik a tajomník pobočky SGS dr. M. Kovačic, ktorý organizačne zabezpečoval priebeh celého podujatia. Na prezentácii sa zúčastnil aj viceprimátor Ružomberka dr. S. Bella, zástupcovia Žilinského samosprávneho kraja, Trenčianskej univerzity A. Dubčeka ako aj zástupcovia viacerých médií – Mestskej televízie Ružomberok, Televízie LUX a časopisu Ružomberský hlas. Účasť: 50 ľudí. Prezentovaná publikácia je piatou v poradí z plánovanej šesťdielnej produkcie prof. Vencálka pokrývajúcej tému „génius loci“ v rámci šiestich vyšších územných celkov pohraničného územia SR–ČR.

Účasť členov katedry na vedeckých podujatiach

Medzinárodné konferencie:

1. **9. ročník konferencie: Alternativní metody vyuky 2011**, Praha, 28. 4. 2011.

Príspevok: TOMČÍKOVÁ, I., JANIGOVÁ, E.: Tvorba metodického materiálu pre učiteľov geografie 5. ročníka ZŠ s využitím informačných technológií

Príspevok: NIŽNANSKÝ, B., NIŽNANSKÁ, K.: Kognitívne schémy v diagnostickom testovaní žiakov

2. **Konferencia: Climate and Biota of the Early Paleogene**, Salzburg, 5.-8. 6. 2011.

Prezentácia (poster): SOTÁK, J., OZDÍNOVÁ, S. & PRUNER, P. : „Hyperthermal and greenhouse events in the Paleogene sequence of the Central Western Carpathians (PETM, EECO, MECO): multiproxy records from the Kršteňany section“.

3. Konferencia „**Rozvoj cestovného ruchu na báze trvalej udržateľnosti v poľsko-slovenskom pohorí**“, Wyższa szkoła turystyki i ekologii, Sucha Beskidzka, Poľsko, 9.6.2011.

Príspevky: NIŽNANSKÝ, B.: Regióny Oravy a Liptova z hľadiska geografie cestovného ruchu a trvalo udržateľného rozvoja pri cezhraničnej spolupráci

BELLA, P.: Liptovsko-oravský prihraničný región: základné fyzickogeografické pomery a geoturizmus

KOVAČIC, M.: Analýza súčasnej pozície regiónu Dolného Liptova vo vzťahu k rozvoju cestovného ruchu

4. **12. česko-slovensko-poľská-paleontologická konferencia**, Bratislava, 20.-21.10. 2011.

Prezentácia (prednáška): SOTÁK, J., OZDÍNOVÁ, S., PRUNER, P. & ŠURKA, J.: Paleocene – Eocene boundaries and events: microbiostratigraphic, geochemic and magnetostratigraphic data from the Kršteňany section.

5. Medzinárodný vedecký seminár: **Quality issues for multi-scale data integration**, Enschede, Holandsko, 10.-13. 5. 2011, organizátor semináru: The Faculty of Geo-Information Science and Earth, Observation (ITC), University of Twente

Príspevok: KONŠTANTÍN ROSINA, PAVOL HURBÁNEK, PETER ATKINSON, ROBERT PAZÚR: European Soil Sealing Layer and Population Downscaling in Slovakia and Austria

6. **LXI. konferencie České demografické společnosti: Česko a Slovensko ve společném státě a samostatně, podobnosti a odlišnosti**, Olomouc 25.- 26. 5. 2011

Príspevok: BAČÍK, M.: Vývoj a rozmiestnenie obyvateľstva Slovenska po roku 1950

7. The 8 th Czech - Polish - Slovak seminarium: **Regions of V4 countries facing new challenges of integrated Europe**, Mojmírovce 6. - 9. 6. 2011

Príspevok: BAČÍK, M.: The Population of Slovakia from the point of view of the Second Demographic Transition

8. **19. medzinárodní konference: Geografie a geoinformatika, výzva pro praxi a vzdělávání**, Brno, 8. - 9. 9. 2011

Príspevok: BAČÍK, M.: Príspevok k analýze regionálnej štruktúry zaostávajúcich oblastí (na príklade Horehronia)

9. **Medzinárodná konferencia: Carpatho-Balkan-Dinaric Conference on Geomorphology**, Ostravice, ČR, 17.-20. 10. 2011

Príspevok: PAPČO, P.: Evolution of large gullies: research methods and approaches

Domáce konferencie:

1. **Vedecký seminár Centra excelentnosti pre integrovaný výskum geosféry Zeme, Banská Bystrica, 3.5. 2011**

Prezentácia (prednáška): SOTÁK, J.: Analýza globálnych zmien v sedimentárnom zázname – metodické východiská a potenciálne smery výskumu

2. **Seminár pre učiteľov ZŠ a SŠ: Meteorológia a klimatológia vo vyučovaní II. :** vzduch v pohybe, Stará Lesná, 4. - 7. 5. 2011

Prezentácia (prednáška): TOMČÍKOVÁ, I.: Meteorológia a klimatológia vo vyučovaní geografie

3. **8. vedecká konferencia: „Výskum, využívanie a ochrana jaskýň“**, Demänovská dolina, Nízke Tatry, 3.-6. 10. 2011

Príspevky: BELLA, P. – GAÁL, E. – ŠUCHA, V. – KODĚRA, P. – GREGO, J.:
Hydrotermálne jaskyne v Štiavnických vrchoch.

BELLA, P. – BOSÁK, P.: Vývoj Jasovskej jaskyne na zlomovej zóne medzi
Slovenským krasom a Košickou kotlinou.

BELLA, P. – HERCMAN, H. – GRADZIŃSKI, M. – PRUNER, P. – KADLEC, J. –
BOSÁK, P. – GŁAZEK, J. – GAŚSIOROWSKI, M. – NOWICKI, T.: Geochronológia
jaskynných úrovní v Demänovskej doline, Nízke Tatry.

BELLA, P. – GAŽÍK, P. – HAVIAROVÁ, D. – RATKOVSKÝ, Š. – VIŠŇOVSKÁ, Z. –
VLČEK, L. – ZELINKA, J.: Tvorba geografického informačného systému na príklade
Drienovskej jaskyne.

III. Informácie o poskytovanom vysokoškolskom vzdelávaní

5.1 Študijné programy, ktoré zabezpečuje katedra.

Katedra geografie zabezpečuje študijný odbor geografia v bakalárskom a magisterskom študijnom programe Učiteľstvo predmetu geografia v kombinácii.

Geografia sa najčastejšie študuje v kombináciách s biológiou, informatikou, náboženskou výchovou, chémiou, matematikou, anglickým jazykom, nemeckým jazykom, históriou a náukou o spoločnosti. V prípade záujmu študentov je možné kombinovať štúdium geografie s odbormi akreditovanými na Pedagogickej i Filozofickej fakulte KU po schválení v Akademickom senáte PF KU.

5.2 Komentovaný prehľad úspechov, ktoré dosiahli študenti na národnej, či medzinárodnej úrovni

5.3 Komentované ocenenia študentov v rámci katedry

Pri príležitosti Dňa študentstva udelilo mesto Ružomberok študentovi Martinovi Kačovi pamätný list.

5.4 Študentská vedecká, umelecká a odborná činnosť

Názov podujatia: Študentská vedecká konferencia „Zem je dar“, Ružomberok, marec 2011, PF KU v Ružomberku

Študentská vedecká konferencia prebehla v dvoch sekciách pod názvami Človek a Zem. Okrem desiatich študentov PF KU sa konferencie zúčastnilo aj jedenásť študentov zo stredných škôl Žilinského kraja.

V prvej sekcii *Človek*, ktorá obsahovala témy zamerané na edukáciu a témy zamerané na otázky ľudskej spoločnosti, sa aktívne zapojilo osem študentov s deviatimi témami: Bc. Jaroslava Porubánová s témami *Návrh databázy ako pomôcky pre vyučujúcich geografie a zemepisu na základnej škole* a *Diskriminácia minority či majority?*, Bc. Veronika Zvedelová s témami *Tvorba edukačného softvéru pre neinformatikov* a *Od počítadiel po počítače*, Bc. Miroslav Martvoň s témou *Štefánik – aplikácia pre zachytávanie GPS súradníc pomocou mobilného telefónu s OS Android*, Bc. Marta Sršňová s témou *Šetri lesy, používaj elektronickú učebnicu*,

Bc. Marek Ligas s témou Problematika organizácií geografických vychádzok na Slovensku alebo čo všetko dokáže ovplyvniť syndróm vyhorenia u učiteľov, Katarína Bošková s témou Vynálezy, ktoré zmenili svet a študenti strednej školy Dominika Michalková, Karol Pauchly a Juraj Majcin s témou Vzdelávanie v oblasti problematiky vody.

V druhej sekcii *Zem*, ktorá bola zameraná na témy dotýkajúce sa problémov planéty Zem, sa aktívne zapojilo dvanásť študentov s ôsmymi témami: Bc. Petra Poláčeková s témami Fyzickogeografická charakteristika Lúčanskej Malej Fatry a Pôdy Slovenskej republiky, Bc. Katarína Prílepková s témou Šetrenie elektrickou energiou, Bc. Ján Matta s témou Vplyv globalizácie na rozvoj cestovného ruchu v menej rozvinutých krajinách sveta, Bc. Matúš Magera s témou Gréckokatolícke, rusínske a ukrajinské obyvateľstvo Dolného Spiša a študenti stredných škôl Ivana Zajacová, Rebeka Švancárová, Alžbeta Šimjaková, Mária Kališíková a Petra Ješíková s témou Ekostopa Gymnázia Jozefa Miloslava Hurbana v Čadci, Renáta Babišová a Eva Ďurkáčová s témou Kvalita vôd riek Kysuca a Moy a študent Maroš Matis s témou Budatín – návrh koncepcie trvalo udržateľného rozvoja.

V sekcii *Človek* v kategórii venovanej prínosu k edukácii získali cenu dekana PF KU za 1. miesto Bc. Jaroslava Porubänová s témou Návrh databázy ako pomôcky pre vyučujúcich geografie a zemepisu na základnej škole, za 2. miesto Bc. Marta Sršňová s témou Šetri lesy, používaj elektronickú učebnicu a za 3. miesto Dominika Michalková, Karol Pauchly a Juraj Majcin s témou Vzdelávanie v oblasti problematiky vody.

V sekcii *Zem* získali cenu katedry geografie za 1. miesto Bc. Matúš Magera s témou Gréckokatolícke, Rusínske a Ukrajinské obyvateľstvo Dolného Spiša, za 2. miesto Bc. Petra Poláčeková s témou Fyzickogeografická charakteristika Lúčanskej Malej Fatry a za 3. miesto Bc. Ján Matta s témou Vplyv globalizácie na rozvoj cestovného ruchu v menej rozvinutých krajinách sveta.

Cenu organizačného výboru konferencie za prácu zameranú na problémy planéty Zem získali za 1. miesto Ivana Zajacová, Rebeka Švancárová, Alžbeta Šimjaková, Mária Kališíková a Petra Ješíková s témou Ekostopa Gymnázia Jozefa Miloslava Hurbana v Čadci, 2. miesto Bc. Petra Poláčeková s témou Pôdy Slovenskej republiky a 3. miesto Renáta Babišová a Eva Ďurkáčová s témou Kvalita vôd riek Kysuca a Moy. Cenu študentov v sekcii *Zem* získali za 1. miesto Bc. Petra Poláčeková, za 2. miesto Bc. Matúš Magera a za 3. miesto Bc. Ján Matta.

Vďaka študentskej vedeckej konferencii sa vytvoril na pôde KU priestor na stretávanie mladých ľudí s pozitívnym prístupom k riešeniu problémov našej planéty a ľudí, ktorí na nej žijú. Konferencia nadviazala na tradíciu ŠVK a Geografickej olympiády organizovaných KG PF KU s ambíciou stať sa vedeckým fórom všetkých študentov KU, pričom jej dôležitým atribútom je otvorenosť voči študentom iných univerzít a študentom vyšších ročníkov stredných škôl s cieľom získať tých najlepších pre KU.

IV. Informácie o poskytovaní ďalšieho vzdelávania

V. Informácie o výskumnej, umeleckej a ďalšej tvorivej činnosti katedry

V tejto časti katedra uvedie informácie o svojich aktivitách v rámci uskutočňovania výskumnej, umeleckej a ďalšej tvorivej činnosti, najmä z pohľadu plnenia cieľov stanovených pre túto oblasť v dlhodobom zámere KU, opatreniach na podporu tejto oblasti a komentár o medziročnom vývoji, či vývoji za viac rokov.

7.1 Zameranie výskumu a vývoja

Na **katedre geografie** sa výskumné aktivity zaoberali:

- vyučovaním geografie na základných a stredných školách
- využitím IKT vo vyučovaní geografie
- výskumom jaskynných geosystémov
- výskumom procesov vodnej erózie pôdy
- paleogeografiou paratetydov a ich izoláciou od Stredozemného mora
- demogeografickou, sídelnogeografickou analýzou a regionálnym rozvojom vybraných regiónov Slovenska

V roku 2012 sa výskum zameria na riešenie vedecko-výskumných úloh:

- výskum hypogénnych jaskýň na Slovensku
- procesy geologického a geomorfologického formovania Východoeurópskej panvy a Transkarpatskej depresie
- výskum procesov vodnej erózie pôdy
- demogeografická a sídelnogeografická analýza vybraných regiónov Slovenska
- regionálna politika a regionálny rozvoj
- vyučovanie geografie na základných a stredných školách
- využitie IKT vo vyučovaní geografie

7.2 Podané projekty

Zahraniché, výskumné

Grantová agentúra	Číslo projektu	Názov projektu	Hlavný riešiteľ	Zhodnotenie a najdôležitejšie výsledky projektu za rok 2011	Pridelené finančné prostriedky na rok 2011 v EUR	Doba trvania projektu	Plánovaná riešiteľská kapacita v hodinách
UNESCO/IGCP International Geological Correlation Programme	v procese	Climate-environmental deteriorations during greenhouse phases: Causes and consequences of short-term Cretaceous sea-level changes	Wagreich Michael Prof. (Austria) Xiumian Hu Prof. (China) Národný koordinátor: doc. RNDr. J. Soták, DrSc.	Návrh projektu bol predložený v rámci medzinárodných geologických programov IGCP. Projekt je zameraný na štúdium kolísania morskej hladiny v podmienkach skleníkového charakteru podnebia počas kriedy. Cieľom bude vysvetliť príčiny krátkodobých eustatických fluktuácií v závislosti na zmenách klímy.		2012-2016	bez uvedenia

Domáce Výskumné

Grantová agentúra	Číslo projektu	Názov projektu	Hlavný riešiteľ	Zhodnotenie a najdôležitejšie výsledky projektu za rok 2011	Pridelené finančné prostriedky na rok 2011 v EUR	Doba trvania projektu	Plánovaná riešiteľská kapacita v hodinách
VEGA	VEGA-1/0030/12	Hypogénne jaskyne na Slovensku	Doc. RNDr. Pavel Bella, PhD.	V rámci výskumu jaskýň vo svete sa v poslednom desaťročí značná pozornosť venuje hypogénnym jaskyniam, ktoré vznikajú účinkom hlbinných vôd so zvýšenou rozpúšťacou schopnosťou (vplyvom vyššej teploty, vyššieho obsahu CO ₂ , H ₂ S a pod.). Rôznorodá geologická stavba predurčuje výskyt hypogénnych jaskýň aj na území Slovenska. Predložený projekt sa zameriava na súborný geomorfologicko-geologický výskum hypogénnych jaskýň, ktorých poznanie je dôležité z hľadiska dopracovania morfogetickej klasifikácie jaskýň na Slovensku. Výsledky výskumu sú dôležité z prírodovedného a náučného hľadiska, ako aj z hľadiska ochrany jaskýň.		2012 - 2014	6 900

Grantová agentúra	Číslo projektu	Názov projektu	Hlavný riešiteľ	Zhodnotenie a najdôležitejšie výsledky projektu za rok 2011	Pridelené finančné prostriedky na rok 2011 v EUR	Doba trvania projektu	Plánovaná riešiteľská kapacita v hodinách
APVV	APVVV-0625-11	Nová syntéza vývoja reliéfu Západných Karpát – príprava databázy pre testovanie kľúčových hypotéz	Hlavný riešiteľ a zadávateľ projektu: Prof. RNDr. Jozef Minár, CSc. – Prírodovedecská fakulta UK, Bratislava Doc. RNDr. Pavel Bella, PhD. - za PF KU, Ružomberok (spoluriešiteľská organizácia) Spoluriešitelia a za katedru geografie: Soták Ján Doc. RNDr. DrSc., RNDr. P. Papčo, PhD.	Projekt je zameraný na testovanie vybraných kľúčových hypotéz rodiacej sa novej geomorfologickej regionálnej teórie vývoja Západných Karpát, založenej na syntéze najnovších poznatkov z geomorfológie, paleontológie a stratigrafie, geofyziky, tektoniky a geochronológie. V centre pozornosti je zber a vyhodnotenie dát potrebných na definíciu iniciálneho neogénneho zarovnaného povrchu, testovanie hypotéz vzniku koncentrických morfoštruktúrnych regiónov, stanovenie počtu a doby formovania údolných pedimentov vo väzbe na sedimentologický záznam, určenie veku a priestorovej diferenciácie akcelerácie tektonického zdvihu v Pleistocéne (datovanie morfochronologických systémov – riečne terasy, jaskynné úrovne, travertíny, morény), overenie miery vplyvu tektonickej evolúcie územia na recentné fluvialne a ronové procesy.		2012-2015	5 950 za Pedagogickú fakultu KU, Ružomberok
VEGA	VEGA-2/0042/12	Odraz nestability globálnych systémov Zeme vo vrchnokriedových a paleogénnych súvrstviach Západných Karpát: zmeny fyzikálnych a životných podmienok v období biotických kríz, klimatických extrémov, impaktov a syngenetického vulkanizmu	Soták Ján Doc. RNDr. DrSc.	Projekt bol podaný na agentúru VEGA vo výzve r. 2011 a bol prijatý ako projekt kategórie A. Projekt je zameraný na obdobie výrazných perturbácií globálnych systémov Zeme počas vrchnej kriedy a paleogénu. Jeho výskumným cieľom je preto identifikácia záznamov extrémnych klimatických a paleoenvironmentálnych podmienok v sedimentárnych súvrstviach Západných Karpát, ktoré by zodpovedali globálnym udalostiam oceánskej anoxie, biotickej krízy na hranici K/T, hypertermálnemu prehriatiu na konci paleocénu (55 Ma), klimatickému zhoršovaniu až nástupu výraznejšieho ochladenia na E/O hranici (TEE - 33.7 Ma), synsedimentárnej vulkanickej aktivity a extraterestrickým impaktom, atď.		2012-2015	2000

Grantová agentúra	Číslo projektu	Názov projektu	Hlavný riešiteľ	Zhodnotenie a najdôležitejšie výsledky projektu za rok 2011	Pridelené finančné prostriedky na rok 2011 v EUR	Doba trvania projektu	Plánovaná riešiteľská kapacita v hodinách
APVV	APVV-0467-11	Slovenské kalibračné profily stupnice geologického času a globálnych zmien prostredia Zeme Slovensku	Soták Ján Doc. RNDr. DrSc.	Projekt bol podaný na APVV vo výzve VV2011. Projekt je zameraný na spracovanie stratotypových profilov Západných Karpát, ktoré kvalitou geologického záznamu môžu slúžiť ako kalibračné štandardy stupnice geologického času a sedimentárne archívy paleoenvironmentálnych zmien.		2012 - 2015	2000
APVV	APVV-11	Od sutúry k sutúre – tektonické a sedimentárne preskupovanie horninových mas v rastúcom západokarpatskom orogénnom klíne	Plašienka Dušan Prof. RNDr. DrSc. Spoluriešiteľ: Soták Ján Doc. RNDr. DrSc.	Projekt bol podaný na APVV vo výzve VV2011. Projekt si kladie za cieľ riešenie vzťahu medzi geotektonickými sutúrami meliatského (neotetýdneho) oceánu a penninského oceánu vo vývoji orogénneho klínu Západných Karpát. Výsledkom bude evolučný tektonický model zániku sutúrnych zón, skrakovania a preskupovania horninových mas a fromovania frontálneho akrecného komplexu Západných Karpát.		2012-2015	1600

edukačné a mobilitné

Grantová agentúra	Číslo projektu	Názov projektu	Hlavný riešiteľ	Zhodnotenie a najdôležitejšie výsledky projektu za rok 2011	Pridelené finančné prostriedky na rok 2011 v EUR	Doba trvania projektu	Plánovaná riešiteľská kapacita v hodinách
KEGA	č. 028KU-4/2012	Tvorba metodického materiálu pre učiteľov geografie 5. ročníka ZŠ s využitím informačných technológií	RNDr. I. Tomčíková, PhD.	Projekt je rozdelený na 3 časti. Základom je práca s multimediálnym materiálom pre vyučovanie geografie na ZŠ. Materiál je aktuálne v pracovnej verzii vyhotovený. V prvej časti výskumu sa zameriame na teoreticko-metodologický výskum začlenenia multimédií a IKT do vyučovania geografie. V druhej časti bude realizovaný terénny výskum, v ktorom bude pracovný materiál predstavený učiteľom geografie na ZŠ s cieľom získať kritickú analýzu tohto materiálu. V tretej časti bude na báze predchádzajúcich dvoch výskumných častí skorigovaný a vydaný metodický materiál, ktorého základom bude multimediálne DVD spracované jednoduchou formou dostupnou pre učiteľov aj žiakov. Materiál bude dopĺňovať a rozširovať učebnicu geografie pre 5. ročník ZŠ (Ružek a kol., 2009), v ktorej budú multimediálne spracované jednotlivé témy učebnice.		2012-2014	1800

Riešené projekty
Zahraničné
výskumné

Grantová agentúra	Číslo projektu	Názov projektu	Hlavný riešiteľ	Zhodnotenie a najdôležitejšie výsledky projektu za rok 2011	Pridelené finančné prostriedky na rok 2011 v EUR	Doba trvania projektu	Plánovaná riešiteľská kapacita v hodinách
MULTITASKING AN INTEGRATIVE HIGH RESOLUTION PROJECT	Projekt P20018-N10	Macro- and Microfossils, Isotopes, Litho-Cyclo-, Magneto- and Biostratigraphy as Tools for Investigating the Lower Cretaceous within the Dolomites (Southern Alps, Northern Italy) -THE PUEZ AREA AS A NEW KEY REGION OF THE TETHYAN REALM	Dr. Alexander Lukeneder (Austria) Spoluriešiteľ: doc. RNDr. J. Soták, DrSc.	Projekt je zameraný na stratigrafické spracovanie profilu Puez v Rakúskych Dolomitoch, ktorý je kandidátom na uznanie ako stratotypu kriedových stupňov Severnej Tetydy. V rámci profilu som v r. 2011 spracoval a vyhodnotil foraminiferovú mikrofaunu z profilu Puez.	mobilita	2008-2011	bez uvedenia
ERDF	PL-SK/BES/IPP/II/38	Razem dla zrównoważonej turystyki / Spolu pre trvalo udržateľný cestovný ruch	Wyzsa szkola turystyki i ekologii, koordínátor na PF KU: Nižnanský, Branislav, doc. RNDr., CSc	Aktívna účasť na konferencii „Rozvoj cestovného ruchu na báze trvalej udržateľnosti v poľsko-slovenskom pohraničí“ (aktívna účasť za KG PF KU: doc. Nižnanský, doc. Bella, Dr. Kovačic, Dr. Tomčíková, Dr. Papčo a 11 študentov KG), spolupráca na získaní 1000 dotazníkov pre výskum v rámci projektu Dr. Kovačic	Financované cez poľského partnera		

UNESCO/IGCP International Geological Correlation Programme	IGCP 555	Rapid Environmental/Climate Change in the Cretaceous Greenhouse World: Ocean-Land interaction	Wagreich Michael Prof. (Austria) Xiumian Hu Prof. (China) Spoluriešiteľ: doc. RNDr. J. Soták, DrSc.	Cieľom projektu je štúdium príčin, procesov a dôsledkov náhlych environmentálnych zmien počas skleníkového obdobia kriedy. Na rozdiel od glaciálno-interglaciálneho režimu klímy posledných niekoľko miliónov rokov bola krieda obdobím klimatickej stability s teplým vyrovnaným podnebí zapríčineným vysokým obsahom skleníkového plynu v atmosfére. Avšak stabilné podnebie bolo periodicky prerušované krátkodobými epizódami otepľovania a ochladzovania vzťahovaného k náhlym zmenám koncentrácie skleníkového plynu. Zámerom projektu je pochopiť dôsledky týchto výkyvov v podmienkach stabilného klimatického systému. Výsledky týchto výskumov budú dôležité pre pochopenie potenciálnych výkyvov podnebia na Zemi v budúcnosti.	mobilita	2007-2011	bez uvedenia

edukačné a mobilitné

Grantová agentúra	Číslo projektu	Názov projektu	Hlavný riešiteľ	Zhodnotenie a najdôležitejšie výsledky projektu za rok 2011	Pridelené finančné prostriedky na rok 2011 v EUR	Doba trvania projektu	Plánovaná riešiteľská kapacita v hodinách
LLP/Erasmus			Pavol Papčo, RNDr., PhD.	Mobilita učiteľa na St. Mary's University College, Belfast, Severné Írsko. Učenie v rámci nasledovných predmetov: Európa a jej susedia (Stredná Európa a Slovensko: fyzická geografia); Environmentálna výchova; Štúdium v teréne. Prezentácia vlastného výskumu na seminári pre zamestnancov. Výmena poznatkov a skúseností v terciérom/univerzitnom vzdelávaní v geografii. Prezentácia Katolíckej univerzity v Ružomberku študentom, potenciálnym záujemcom o Erasmus mobilitu.	600	7 dní (vrátane dní cesty)	
Fulbrightova komisia			Spoluriešiteľ za PF KU: Pavol Hurbánek, Mgr., PhD.	Po asi 10 týždňoch prípravy sa podarilo na PF KU v Ružomberku (a tiež na PriF UK v Bratislave) počas Týždňa vedy a techniky privítať prednášajúceho z USA, známeho slovenskej akademickej obci zatiaľ len z literatúry: Darla K. Munroe PhD., Associate Professor, Department of Geography, Ohio State University; Visiting Scholar, Geographisches Institut, Humboldt Universität zu Berlin. Dôležitým aspektom tejto návštevy a prednášky bola ich propagácia, a jej prostredníctvom tiež propagácia samotnej PF KU v Ružomberku: http://www.geoinformatika.sk/darlamunroe-priblizi-slovakom-vztahy-medzi-ekonomickym-vyvojom-a-zmenami-v-krajine	205,71	4 dni (vrátane dní cesty)	

LLP/Erasmus			Pavol Hurbánek, Mgr., PhD.	Mobilita učiteľa na St. Mary's University College, Belfast, Severné Írsko. Učenie v rámci nasledovných predmetov: Európa a jej susedia (Slovensko: ekonomická transformácia, priemysel, súčasná migrácia, mobilita študentov, atď.); Geografia rozdelených spoločností (národné a regionálne identity a jazyky a dialekty, menšiny a „priestor zápasu“, atď.); Štúdium v teréne. Prezentácia vlastného výskumu na seminári pre zamestnancov. Výmena poznatkov a skúseností v terciárnom/univerzitnom vzdelávaní v geografii. Prezentácia Katolíckej univerzity v Ružomberku študentom, potenciálnym záujemcom o Erasmus mobilitu.	600	7 dní (vrátane dní cesty)	

Domáce výskumné

Grantová agentúra	Číslo projektu	Názov projektu	Hlavný riešiteľ	Zhodnotenie a najdôležitejšie výsledky projektu za rok 2011	Pridelené finančné prostriedky na rok 2011 v EUR	Doba trvania projektu	Plánovaná riešiteľská kapacita v hodinách
VEGA	VEGA-1/0468/09	Diverzita, variabilita a geoeologická stabilita jaskynných geosystémov	Doc. RNDr. Pavel Bella, PhD.	Analýza geodiverzity jaskynného prostredia vo vzťahu ku genetickým typom jaskýň. Teoreticko-metodologické prístupy hodnotenia zraniteľnosti, miery narušenia a ekostabilizujúcich faktorov jaskynných geosystémov. Vplyv geomorfologických faktorov na priestorovú štruktúru, časové a časopriestorové zmeny jaskynných geosystémov.	4 018	2009 - 2011	7 500 (z toho 2 500 hodín riešiteľská kapacita v roku 2011)
VEGA	VEGA-2/0140/09	Vysokorozlišovacia stratigrafia, sedimentológia a paleoenviromentálna analýza vrchnokriedových a paleogénnych súvrství Západných Karpát	Soták Ján Doc. RNDr. DrSc.	Projekt je zameraný na vysokorozlišovaciu stratigrafiu, sedimentológiu a paleoenviromentálnu analýzu vrchnokriedových a paleogénnych súvrství Západných Karpát. Cieľom je identifikácia biostratigrafických, ekostratigrafických, paleoklimatických, eventostratigrafických, chemostratigrafických, tefrostratigrafických, eustatických a ďalších sedimentárnych záznamov, ktoré vznikali v období výrazných biotických zvrátov, klimatických extrémov a paleogeografických zmien počas vrchnej kriedy a paleogénu. SOTÁK, J., 2010: Paleoenvironmental changes across the Eocene-Oligocene boundary: insights from the Central-Carpathian Paleogene Basin. <i>Geologica Carpathica</i>, 61, 5, 393-418. SÝKORA, M., SIBÍK, M. & SOTÁK, J., 2011: Siliciclastics in the Upper Triassic dolomite formations of the Kížna Unit (Malá Fatra	8654	2009 - 2011	2000

				Mountains, Western Carpathians): constraints for the Carnian Pluvial Event in the Fatric Basin. <i>Geologica Carpathica</i> , 62, 2, 121-138. SOTÁK, J., OZDÍNOVÁ, S. & PRUNER, P., 2011: Hyperthermal and greenhouse events in the Paleogene sequence of the Central Western Carpathians (PETM, EECO, MECO): multiproxy records from the Kršteňany section. <i>Berichte Geol. B.-A.</i> , 85, Wien, p. 153 (ISSN 1017-8880)			
VEGA	VEGA-1/0388/10	Tektonosedimentárne brekcie ako stopár tektonických udalostí v sedimentárnom zázname mezozoických a paleogénnych sekvencií Západných Karpát	Plašienka Dušan Prof. RNDr.DrSc.	Základným vedeckým cieľom projektu je dosiahnuť významnejší pokrok v riešení viacerých kardinálnych, a pritom desaťročia pretrvávajúcich problémov stavby a vývoja zón združených okolo pieninského bradlového pásma, na ktorom by bolo možné postaviť dostatočne faktograficky podložený model tektonického vývoja zón pozdĺž styku externých a centrálnych Karpát. Konkrétne zameranie možno rozdeliť do dvoch základných okruhov – prvým je interpretácia súčasnej stavby týchto zón a druhým je paleotektonická rekonštrukcia štruktúrneho a sedimentárneho vývoja jednotiek PBP a príľahlých území. PLAŠIENKA, D., MIKUŠ, V., JÓZSA, Š. & SOTÁK, J., 2010: Stacking succession and poststacking dispersal of the Pieniny Klippen Belt units in eastern Slovakia. <i>Proceedings of the CETeG 2010 Conference, Holy Cross Mountains, Kielce</i> , p. 3.	2890	2010-2011	2000

GAPF

Grantová agentúra	Číslo projektu	Názov projektu	Hlavný riešiteľ	Zhodnotenie a najdôležitejšie výsledky projektu za rok 2011	Doba trvania projektu	Plánovaná riešiteľská kapacita v hodinách
GAPF	6B/33/2011	Riečna krajina – štruktúra a hodnotenie (príklad riečnej krajiny Smrečianky)	RNDr. Ivana Tomčíková, PhD.	Vydanie monografie – Štruktúra riečnej krajiny Smrečianky	d 1.7. do 31.12.2011	
GAPF	6B/03/2011	Základy politickej geografie	Mgr. Miloš Bačík, PhD.	Vydanie vysokoškolských skript: Základy politickej geografie	Od 1.7.2011 do 31.3.2012	
GAPF	3/11/2011	Vplyv fyzickogeografických vlastností krajiny na extrémnu vymolovu eroziu podý	RNDr. Pavol Papčo, PhD.	Skúmanie korelácie medzi systémom fyzickogeografických prvkov a sieťou rozmerných lineárnych erózných rýh v rámci terénneho výskumu a na základe hodnotenia tematických máp, v súčasnom období prebieha štatistické spracovanie a vyhodnocovanie výsledkov	Od 1.7.2011 do 31.3.2012	

VI. Kvalifikačný rast pracovníkov katedra, inštitútu, ústavu

a) DOKTORANDSKÉ ŠTÚDIUM (uskutočňované)

b) PHILOSOPHIAE DOCTOR (ukončené štúdium v roku 2011) – **PaedDr. R. Čief, PhD.** (jún 2011), názov dizertačnej práce: Migrácie medzi Slovenskom a Českom: príspevok k teoretickému zovšeobecneniu, Prešovská univerzita v Prešove, FHPV, Katedra geografie a regionálneho rozvoja

c) HABILITAČNÉ KONANIE

d) INAUGURAČNÉ KONANIE

VII. Zamestnanci na katedre

VIII. Podporné činnosti katedry

Katedra geografie zastrešuje Krajské kolá geografickej olympiády pre základné školy a stredné školy. Bola spoluorganizátorkou celoslovenského stretnutia slovenskej komisie geografickej olympiády, ktorý sa konal v 17. - 18. 10. 2011 v Bešeňovej.

IX. Rozvoj katedry

X. Medzinárodné aktivity katedry

Uvádza sa najmä pôsobenie katedry respektíve jej zamestnanca v medzinárodných organizáciách a sieťach, respektíve ich výsledkov. (tab. Príloha č. 2)

XI. Sumár (Executive summary)

Katedra geografie v roku 2011 prešla viacerými zmenami. Do pracovného pomeru bol prijatý doc. RNDr. Ján Soták, DrSc. , Mgr. Pavol Hurbánek, PhD. a PaedDr. Rastislav Čief, PhD.

Z Katedry geografie odišli dvaja profesori, prof. RNDr. M. Zaťko, CSc. a prof. RNDr. R. Wokoun, CSc.

Katedra bola organizátorom viacerých podujatí, ktorých cieľom bolo jednak prezentovať geografiu ako vedu (akcie a prednášky počas Týždňa vedy a techniky), ako aj spopularizovať geografiu ako vednú disciplínu (napr. Krajské kolo Geografickej olympiády, Študentská vedecká konferencia „Zem je dar“, Projekt „Talent v akcii“).

Bola hlavným organizátorom a zakladateľom tradície odborných konferencií s hlavným cieľom, ktorým je spolupráca odborových didaktikov.

Pre katedru geografie bola významnou udalosťou zasadnutie Severoslovenskej pobočky Slovenskej geografickej spoločnosti pri SAV spojené s prednáškou významného geografa a cestopisca F. Keleho – Vysoké pohoria sveta expedícia HIMALÁJE - SAGARMATHA.

Kvalitná bola i publikačná činnosť na katedre geografie, vydaná bola jedna monografia, príspevok v karentovanom časopise, kvalitné vedecké aj odborné štúdie v slovenských geografických vedeckých aj odborných časopisoch, ako aj zahraničné publikácie.

XII. Obsah – uvedie sa obsah správy

XIII. Prílohy

Uvedú sa prílohy a tabuľkové prílohy.

Prehľad ocenení za rok 2011

Členstvo v redakčných radách, v edičných radách

Meno a priezvisko	Názov časopisu	Miesto vydania	Dátum
Pavel Bella	Geomorphologia Slovaca et Bohemica	Bratislava	do teraz
Pavel Bella	Slovenský kras	Liptovský Mikuláš	do teraz
Pavel Bella	Aragonit	Liptovský Mikuláš	do teraz
Michal Kovačic	Technológia vzdelávania	Nitra	1998-doteraz
Rudolf Novodomec	Geografia	Bratislava	1993-doteraz